

LAN NGA WARAXAM CI MBIRU BINDU NGIR AM KAARANGE BITIM RÉEW

Yaa ngi léegi ci Italie, mi nga xam ni boka na ci Réew yu booloo yu Órob wala ci réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin.

Réew yu booloo yu Órob ak réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin ñooy:

27 réew yi boka ci Réew yu booloo yu Órob (EU): Allemagne, Autriche, Belgique, Bulgarie, Chypre, Croatie, Danemark, Espagne, Estonie, Finlande, France, Grèce, Hongrie, Italie, Lettonie, Lituanie, Luxembourg, Malte, Pays-Bas, Pologne, Portugal, République d'Irlande, Roumanie, Slovaquie, Slovénie, Tchéquie, Suède ak

Yeneen 4 réew: Islande, Liechtenstein, Norvège, Suisse.

YI TEERE BI LÀQQ

Lan mooy kaarange bitim réew (làqquwaay)? 3

Lan mooy yoonu toppatoo wi ñu tërël ngir am làqquwaay? 4

➤ Kañ ak fan lañuy dugalee sa bindu bi ci diiwaan bi ak kañ lañu koy jébbal? 6

➤ Lan mooy xew ci diir bi ngay bindu ak jébbal sa bindu? -

➤ Lan mooy yoonu toppatoo wi ñu tërël bu fekkee danga agsi ak ay xale wala mak mu mēnalul dara boppam? -

➤ Ban réew mooy saytu sa bindu? -

➤ Naka lañuy saytoo sa bindu? -

➤ Naka ngay jotee dogal biñu jël ci sa bindu bi ngir am làqquwaay? -

Lan mooy say àqq ak yelleef? -

Lan mooy say wareef? -

Lan mooy jeexital yi boo deful say wareef? -

Naka la kilifa yi di bàyee xel bepp soxla boo jagoo? -

Saytu wergi-yaram -

Numuy demee boo bëggee dellu sa réew? -

➤ LAN MOOY YOONU TOPPATOO WI ÑU TĒRĒL NGIR AM LÀQQUWAAY?

Diiru yoonu toppatoo wi ñu tĕrĕl wi, kilifa yi dinañu saytu ndax danga soxla kaarange bitim réew ak, bu demee noonu, ban xeetu kaarange moo baax ci yaw.

Ci toppatoo bi, di na jàppandi ci yaw nga firndeel sabab yepp yu tax nga jog sa kĕr ak sa réewu cosaan. waxal ligeeykat bi ci dĕgg yan mooy sabab yi tax nga joge ci sa réew.

Boo sàkkoo kaarange bitim réew, jàppee nañu la aji bindu ngir am kaarange bitim réew.

Bepp xibaar boo jox kilifa yi dina wey di nekk luñu suturaal. Xibaar bi duñu ko mĕsa jox ñi ngay sàkku ci ñoom kaarange.

➤ LAN MOOY KAARANGE BITIM RÉEW?

Mën na am soxla nga kaarange bitim réew bu fekkee mënnoo dellu ci sa réew ndax danga ragal xoqqatal wala danga nekk di jànkuwante ak jege ñu tàbbal la ci lorange bu wér wala ñu gaañ la. Loolu dafay tekki, ci misaal, sa dund wala moom sa bopp mën na am mi ngi jege lorange te sa kilifa réew yi duñu la àar ci lorange ji ngay jànkuwanteel.

Sa sañ-sañ la nga bindu ngir am karange bitim réew.

Ci Órob, karaange bitim réew mën na nekk ci anam yu bari: **tolluwaayu dawlàqqu** wala **kaarange bu ñaareel**.

kaarange bitim réew lañuy woowee làqquwaay.

Bokk na ci toppatoo làqquwaay jeego yii di ñëw.

Agsi Órob

<p>1 Def bindu bi</p>	<p>2 Dugal bindu bi ci diiwaan bi</p>	<p>3 Dugal bindu bi</p>

Ràññee ban ci réew yu booloo yu órob wala ci réew yi ànd ak ñoom ci doxalin rek moo wara saytu sa bindu

Mëna nekku ñu yobb la beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin

4 Defal la jotaayu laaj ak tontu

5 yëgle dogal bi ñu jël

DOGAL BU BAAX

Kaarange

Bañña nàngu

DOGAL BU BAAXUL

► KAÑ AK FAN LAÑUY DUGALEE SA BINDU BI CI DIIWAAN BI AK KAÑ LAÑU KOY JÉBBAL?

Digante fii ak 31.10.2026 sa bindu ngir am kaarange bitim réew dinañu ko dugal, fessal ko, ca questura ak office frontiere ci waqtu ak bes buñ lay yegel bi niouy comuniqué bis wakhtu bi Loolu dafa wara am gën jaa yàgg ci diiru juroomi fan 5 ginaaw wut bi wala bu tànn bi jeexee.

Amna solo lool nga dem ci dig-daje bi ngir jébbal sa bindu bi. Boo mënu lee jébbal sa bindu bi, dina ñu jàpp ni sa bindu bi dañu ko dindi, bamu des bu fekke sababu ñàkka jébbal bi ajuwul ci yaw. Loolu mooy tekki ni dinga ñàkk sa tolluwaayu aji sàkku làqquwaay, say sañ-sañ ci jot ay ndimbal ak jàppale ak sa sañ-sañ ci dal ci réew mi.

➤ LAN MOOY XEW CI DIIR BI NGAY BINDU AK JÉBBAL SA BINDU?

Yii di ñëw bokk na ñu ci anami def ci diiwaan ak dugal.

Dinañu jël sa amapreent baraam.

Dinañu jël sa nataal.

Dinañu la laaj nga indi sa kayit yi lay ràññee yepp, kayiti tukki ak bepp kayit bu am solo.

Dinañu laaj nga joxe say xibaari bopp. Dinañu la laaj tamit sa bepp mbokk bu dëkk ci réew mi wala ci beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob .Dinañu jël yeneen xibaar ci yenen lak yoy wakh ak leep lo qamne soqlal nala.

Dinañula laaj nga joxe say xibaari jokkoo (tegtalu dëkkuwaay, ab nimeru telefon ak ab tegtalu imeel).

Mën na am ñu xool li nga yor ak li nekk ci say bagaas. Say bagaas dina ñu wey di nekk sa móomeel te dinañu la leen delloo, bamu dess bepp bagaas buñu jàppee lu wóoradi.

Mën na am ñu dafal la ab saytu werigi yaram.

Dinañu sàkku ci yaw nga Jébbal mbooleem xibaar ak kayit yi jàppandi ngir dooleel sa mbindu. Bokk na ca ay xibaar ak ay kayit yu jëm ci:

- sa réew ak bepp réew boo mësa nekk
- sabab yi tax nga joge sa réew ak lu tax dootoo fa dellu
- Say jaar-jaar ak jaar-jaaru sa waa-kër
- xew-xew yi ci sa tukki bi jëm Órob wala ci biir Órob
- bepp bindu bu jiiitu ngir am kaarange bitim réew.

Ni jeego toppantee mën na wuute waaye wey aji bindu yepp ñoo bokk nuñu leen di toppatoo wee. xibaar yi ñu dajale dinañu lenn téeye ci anm bu wóor dencukaayu xibaar bu réew mi ak bu Órob.

Sa wareef la te moo gën ci yaw nga wax dëgg te nga yombalal kilifa yi ligeey bi.

Boo dugalee sa bindu ba nu fessal ko ci mbind, dinga jot ab kayit buy firnde ni kuy naan kaarange bitim réew nga.

War nga koy yore ci jamono bu nekk.

➤ **LAN MOOY YOONU TOPPATOO WI ÑU TĒRĒL BU FEKKEE DANGA AGSI AK AY XALE WALA MAK MU MĒNALUL DARA BOPPAM?**

Boo agsee ak:

- say doom amaguñu 18 ci ay at, wala
- Xale yu amagul 18 ci ay at ñoo xam ni yaay seen kilifa ci yoon

dina ñu soxla bindu ngir am kaarange bitim réew tamit. Xale yi dinañu soxla ànd ak yaw ci kilifa yi.

Bu fekkee sa xale yi amnañu 18 ci ay at wala lu ko èpp, war nañu jebbal seen bindu bopp.

Boo nekkee kilifa nit ku am 18 ci ay at wala lu ko èpp te nga am laago bu tax duñu mēna jël dogal, dinga mēna sàkku bindu ngir am kaarange làqquwaay ak jébbal ab bindu ci seen tur.

Nit kooku soxl na teew ànd ak yaw ci diir biñuy jébbal seen bindu.

➤ BAN RÉEW MOOY SAYTU SA BINDU?

Dinan la warlul ni ab réew mu bokk ci réew yu booloo yu Órob yi ak réew yi bokk ak ñoom ay doxalin dina saytu sa mbindu ngir kaarange bitim réew. Mënnoo tànn réew mi.

Kilifa yi dinañu topp yoon wuñu tërël ngir jëlo dogal ci ban ci réew bu booloo yu órob wala ci réew yi ànd ak ñoom ci ay doxalin moo wara saytu sa mbindu ngir làqquwaay. Loolu lañuy woowee yoon wuñu tërël ngir ràññee ki wara saytu.

Ngir loolu, dinga soxla jox kilifa yi mbir yii di ñëw.

- Boo amee ab mbokk ci beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin.
- Bu fekkee beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin daf la joxoon ab wiisaa wala kayitu dëkk. (Ab wiisaa daf lay may nga siyaare ab réew. Mën na àm mu nekk ab xaatim ci sa paaspoor. Kayitu dëkk ab kayit la bu lay may nga des ci réew mi.)
- Bu fekkee m'Ésoon nga dugg ci beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin.
- Bu fekkee binduwoon nga ba noppi ngir am kaarange bitim réew ci beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin.
- Bu fekkee beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin daf la jox lijaasa jàng wala kayit buy firndeel xereñ.

Bu fekkee ni kilifa gi dafa gëm ni beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin moo wara nekk kiy saytu sa bindu, di nga jot xibaar yuñu gëna faramm-fàcee ci toppatoo bi ak ci say àq ak say wareef.

Mën nga am xibaar yu gëna yaatu ci beneen teere bunu tudde LAN GUA WARA KHAM CI mbiru sart yi ak yorinu aji daw laqqu yi.

➤ NAKA LAÑUY SAYTOO SA BINDU?

SAYTU NDAX MËN NAÑU NÀNGU SA BINDU

Ci yenn tolluwaay yi, dina saytu bu njëkk buñuy def ci sa bindu.

Saytu bu njëkk boobu lañuy woowee saytu ndax mën nañu nàngu sa bindu te dina def lu ëpp ñaari weer.

Loolu mooy tekki ni kilifa yi dinañu njékka saytu juroomi laaj yii di ñëw.

- Ndax jot nga ba noppi kaarange bitim réew ci beneen réew bu bokk ci Réew yu booloo yu Órob?
- Ndax jot nga ba noppi kaarange bitim réew ci beneen réew bu bokkul ci Réew yu booloo yu Órob, boo xam ni dinga nekk ci kaarange te di nga fa mëna dellu?
- Ndax mën dellu waat ci réew mo xam ni danga fa nekk ci kaarange te sa bindu ngir kaarange bitim réew mën nan ko faa saytoo?
- Ndax sàkku nga kaarange bitim réew lu ëpp juroom ñaari fan ginaaw bi nga jotee dogalu dellu bi?
- Ndax ab ëttu àttekaay bu aju ci réew yu bari jelne ab dogal wala mingi jel ab ngir tozalla ci dekk bu woor?

Mën na am ñu woo la ci ab jotaayu laaj ak tontu buy àddu ci laaj yii. loolu lañuy woowee jotaayu laaj ak tontu ngir saytu ndax mën nañu nàngu sa bindu. Ci diiru laaj ak tontu bi, mën na tamit ñu laaj la ci mbiri sabab yi tax ngay sàkku kaarange bitim réew ak lan moo tax bëgoo dellu ci sa réew.

Mi ngi aju ci sa tolluwaay ci lu jëm ci laaj yi nekk ci kaw:

- mën na am sa bindu bi ñu bañ ko, wala
- Toppatoo bi dina wey te kilifa yi dinañu saytu ndax dangay soxla kaarange bitim réew.
- COMMISSION TERRITORIAL biy saytu lijem ci sàkku karange bitim reew dinañu la yéegal ndax dina ñu la defal ab saytu ndax mën nañu nàngu sa bindu te dinañu la jox ay leeral yu gëna yaatu.

► NAKA LAÑUY SAYTOO SA BINDU?

SAYTU SA BINDU

Kilifa yi dinañu saytu ndax soxla nga kaarange bitim réew.

Dinañu la woo ci ab **jotaayu laaj ak tontu ci sa teewaay**.

Ding ko jot ci post / jaare ci tegtalu imeel / ginaaw jébbal bindu bi / jaare ci ab kontu elektronik / wala ci loxo ak loxo.

Jotaayu laaj ak tontu bi dina am ci sa teewaay wala, ci lu néew lool, ci nga nekk fu sori.

Jotaayu laaj ak tontu bi dinañu ko anrasitere.

Jotaayu laaj ak tontu bi moo lay may nga framm-fàccee sabab yi tax ngay sàkku kaarange bitim réew ak lan moo tax bëgoo dellu sa réeu cosaan.

War nga teeweel jotaayu laaj ak tontu bi te nga agsi ci waxtu wi. Boo teeweewul jotaayu laaj ak tontu bi ci sa jëmm ci lu dul sabab bu ko jar buñu firndeel, dinañu jàpp ni sa bindu bi dañu ko dindi te sa mbir dootuñu ko saytu. Boo bañee tontu laaj yi ci diiru laaj ak tontu bi ci ludul sabab buko jar, dinañu jàpp ni tamit sa bindu bi dañu ko dindi.

Bepp mag buy bindu dinañu ko defal laaj ak tontu moom rekk.

Sa doom yi dinañu leen may ñu def ab jotaayu laaj ak tontu.

Ginaaw jotaayu laaj ak tontu bi ci teewaay, sa bindu dinañu ko saytu.

Kilifa yi dinañu saytu ndax soxla nga kaarange bitim réew wala deed.

Ci lu néew lu muy am, jotaayu laaj ak tontu bi mën na am du am.

Kilifa yi dinañu la yeegal bu fekkee dinañu la ko defal.

Diir bu tol nan lay am ngir saytu sa bindu?

Toppatoo bi dina def lu ëpp 6 weer tàmbalee ci besu jebbal bindu bi. Yenn saay, saytu mën na gëna guddu waye du wara romb lu ëpp 21 ci ay weer.

► NAKA NGAY JOTEE DOGAL BIÑU JËL CI SA BINDU BI NGIR AM LÀQQUWAAY?

Di nga jot ab dogal bu ñu bind jaare ko ci post / jaare ko ci kontu elektronik **wala** joxla ko ci sa loxo wala sa xelalkat ci wàllu yoon, boo ci amee. Dinañu la yeegal lu tukkee ci jël dogal bi ci am mbind ci làkk bi nga degg.

Bu fekkee ni dogal bi baaxul, sabab bi dinañu ko leeral ci dogal bi te dina ñu la jox ab dogal ci dellu ci sa réew.

SAÑ-SAÑ WOOTE ÑÀKKA NÀNGU CI KANAMU YOON

Boo nànguwulee ndogal bi, mën nga woote ñàkka nàngu ci kanamu yoon. Loolu mooy ni ab këru àttekaay dina xoolaat dogal bi. Mën nga sàkku ab xelalkat ci wàllu yoon ci lu amul fay ngir mu dimbali la nga woote ñàkka nàngu ci kanamu yoon.

War nga indi sa woote ñàkka nàngu ci kanamu yoon ci biir diir biñu ràññee ci dogal bi. Di nga jot xibaar yuñu gëna faramm-fàcee ci loolu boo jotee ab dogal bu baaxul.

Bu fekkee sa bindu ngir am kaarange bitim réew ak sa woote bi dañu ko bañ, te amoo sañ-sañ ci toog ndax yeneeni sabab yu la ko may, dina war nga dem Itali balaa taarix biñu jàpp. Boo demalu lee sa bopp, dina ñu la delloo ci lu dul sa coobare.

➤ LAN MOOY SAY ÀQQ AK YELLEEF?

AM NGA SAÑ-SAÑ CI DAL AK CI JOT NDIMBALU DALAL AK AY JÀPPALE

Niki aji bindu ngir am kaarange bitim réew, ci cosaan am nga sañ-sañ ci dal ci réew mi bi wara saytu sa bindu ba kerook sa mbindu mi di jeex.

Mën nga gis ay xibaar ci ndimbalu dalal bi ak ci jàppale yi ngay jot ci beneen téere.

AM NGA SAÑ-SAÑ CI ÑU DEFAL LA FIRI LÀKK

Bu fekkee mënnoo làkk italiano, ab firikatu làkk dina la dimbali ci nga wax ak kilifa yi ci diir bi ngay bindu ci diiwaan bi ak ci biñuy jébbal sa bindu niki noonu diiru sa jotaayu laaj ak tontu bi. Firikatu làkk bi doo ko fay.

Firikatu làkk bi dafa maandu, mooy tekki ni du faral kenn. Dina sàmmoo ak sutura te du loo mēna wax du ko wax kenn kudul kilifa yi ko wara xam.

Firikatu làkk bi amul benn xirtal ci dogal bi ñuy jël ci sa bindu bi.

Yëgalal kilifa yi ci saas yi boo xamul li firikatu làkk bi di wax wala nga xalaat ni firikatu làkk bi mandu wul.

MËN NGA SÀKKU FIRIKATU LÀKK BU GÓOR WALA BU JIGEEN LAJJKAT BU GÓOR WALA BU JIGEEN NGIR SA JOTAAYU LAJ AK TONTU BI? BU FEKKEE NI DAFAL LAY DIMBALI CI NGA MËNA WAX BU BAAX

Buñu sukkandikoo ci li waral nga koy sàkku ak ndax jàppandi na, dina ñu faj sa àajo.

MËN NGA GIS AB XELALKAT CI WÀLLU YOON (AWOKAA)

Ab xelalkat ci wàllu yoon nit la kulay defal taxawu wala teewal ci wàllu yoon ci sa diggante ak kilifa yi. Ab xelalkat ci wàllu yoon tènku wul ci kilifa yi ta dafay àar say njariñ. Ab xelalkat ci wàllu yoon mën na laa taxawu ci sa bindu ngir am kaarange bitim réew, ci sa toppatoo làqquwaay, ci wax ak njiit yi te mën nañu toog ak yaw diir bi ngay toog ci sa jotaayu laaj ak toontu.

Sa sañ-sañ la nga gis ab xelalkat ci wàllu yoon ci jamono bumu mēna doon ci diiru bindu bi ci sa payooru bopp.

So amul xalis boo faye ku lay taxawu ci wallu yoon, men nga nu joxla kula taxawu ta doko fay dara. Ganaaw ba nga bindo kilay taxawu ci wallu yoon dina neek ci sa ay yitte ta doko fay dara.

Bu fekke da nga taamu kilay taxawu ci wàllu yoon, nanga joxe kilife yi ay xibaar ci moom naq nu mana jokkoo ak moom.

Xamalal kilife yi kan moolay taxawu ci wàllu yoon, bu ko defee di ñu ko mën joq bepp xibar bu ajoo ci sa wàllu bindu.

AMNGA SAÑ-SAÑ CI ÑU YĒGAL LA AK CI SÀKKU XELAL CI WÀLLU YOON

Mën nga sàkku xelal ci wàllu yoon, ci luamul fay, ci diir biñuy toppatoo sa làqquwaay. Bokk na ca ay xelal ci wàllu yoon ngir taxawu la ci jebbal sa bindu.

Xelal ci wàllu yoon mooy tekki ni mën nga jot ay leeral ci:

- say àq ak say wareef
- yoon yi ñu tërël yu wuute yi
- jafa-jafe yi ci wàllu yoon.

Mën nga jokante ak kureel binu tudde AGENZIA DELLE NAZIONI UNITE PER I RIFUGIATI wala yeneeni kureel .

MËN NGA WAX AK MBOOTAA YU AJUWUL CI GENN NGUUR WALA BÀNQAAS BUY SAYTU MBIRI DAWLÀQQU TE AJU CI MBOOTAA YU XEET YI (UNHCR) WALA YENEEN MBOOTAA YU

Mën nga jukkoo ak wax ak UNHCR wala mbootaay yuy lënkalo ak moom ci jeego bu nekk ci bi ñuy toppatoo sa bindu ngir am làqquwaay.

UNHCR mooy sàmm àqq ak yelleefu wey sàkku làqquwaay yi ak dawlàqqu yi. UNHCR wala mbootaay yuy lënkalo ak moom tamit dañuy jox ay xibaar aki ndimbal wey sàkku làqquwaay yi.

Xibaari jukkoo yu UNCHR ak xibaar yi ci wàllu toppatoo làqquwaay mën nañu ko fekk ci xëtu enternet bu UNCHR <https://help.unhcr.org/>.

Mën nga tamit woo bepp mbootaay buy joxe ay xelal ci wàllu yoon wala yeneen xelal ab aji bindu ngir am làqquwaay.

➤ LAN MOOY SAY WAREEF?

TOPPAL YOONI RÉEW MII

DALAL CI RÉEW MI NGA BINDOO NGIR AM KAARANGE BITIM RÉEW

Bul jeema dem ci beneen réew bu bokk ci Réew yu boooloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin. Bu la kilifa joxee ndigal rekk ci nga am sañ-sañu dem ci beneen réew bu bokk ci Réew yu boooloo yu Órob wala réew yu ànd ak ñoom ci ay doxalin.

NALA WÓOR NI KILIFA YI DINAÑU LA MĚNA JOT TE YAA NGI SÀMMOO AK SAY DIG-DAJE

War nga teewee dig-daje yepp ci sa jëmm sa buñu la kilifa yi soxlaa. War nga teew ca waxtu wa. Boo mënul teewe ab dig-daje ndax sabab bu ko jar, yéegalal kilifayi ci saas yi te nga wax sabab bi.

NANGA YOMBALAL BU BAAX LIGEEY BI KILIFA YI

Buñu ko sàkkoo ci yaw, warnga def yii di bëga ñëw.

- Joxe say xibaari bopp.

- Joxeel sa kayiti ràññeewukaayu bopp. Boo leen yorul, leeralal lu tax.

- Na nga joxe sa amapreent baraam ak sa nataal.

- Jébbal sa bindu ci taarix ak ci waxtu biñu wax.
- Teeweel jotaayu laaj ak tontu bi ci sa jëmm te nga tontu laaj yi ci diir biñu lay laaj.

- Nàngul ñu xool loo yor ci sa jëmm ak li nekk ci say bagaas, bude kilife yi yor karange rewmii sàkku nañu luni mel. Seet loo yor bi bu ko jaree te mu laaj ko rek lañu koy def. Kilifa yi dinañu leeral lu waral seet bi. Seet bi sa mooroomu góor boo dee góor wala sa mooroomu jigeen boo dee moo koy def te dina ñu ko ci anam budul xotti sa worma.

WAXAL DĒGG

Li ngay wax lu am solo la ngir ñu gëm sa bindu bi. Lii moo tax nga wara dëggu te nga joxe xibaar yu matt te wóor ci ki nga doon, ci sa waa-kër, ci sa réewu cosaan, sabab yi tax nga joge ci sa réew ak lan moo tax bégga too fa dellu.

Mën na am doo fàttaliku lepp kon mën na am doo mëna tontu laaj yepp. Bu loolu amee, bul fent ay tontu waaye nanga wax ni fàttaliku wuloo.

NANGA JOXE XIBAARI JOKKOO YU JAAR YOON TE ÑU LAY MËNA JOT

Kilifa yi war nañu lay mëna jot ngir sa mbrir bindu ngir kannrange bitim réew.

Bu fekkee sa tegtalu dëkkuwaay, sa tegtalu enternet wala sa nimro telefon dafa soppeku, yéegal ko kilifa yi ci saas yi.

! Fàttalikul, waroo jogr ci italia diir biñu nekkee di saytu sa bindu.

Buñu la dëkkalee ci ab santar, waroo dem feneen ci lu dul ndigalu kilifa yi.

JEBBALAL XIBAAR YEPP AK KAYIT YII DOOLEEL SA MBINDU

Cq kilife yi yor karangue rewmi ak commision territorial pour la reconnaissance della protection international

Boo amee kayit yuy ràññee ki nga doon, da nga wara wone ci saas yi bu ñu jàppandee.

War nga joxe bepp xibaar ak kayit yu mëna dimbali kilifa yi ñu saytu sa bindu wala ci jël dogal ci ban réew moo wara saytu sa bindu. Kayit yii mën nekk, ci misaal, ab paaspoor, sertifikaa maryaas, téere njaboot, kaart buy ràññee soldaar, firnde ligeey, kart buy firndeel bokk ci parti politig, ay lijaasa, ay kayitu ténk yu joge ci alkaati yi wala ci ëtt àttekaay yi, ay nataal wala ay kayitu doktor wala fajkat ci wàllu xel.

Soxla wuloo jébbal ay kayit yoo xa ni dafa def rek ay xibaar yu ñepp xam ci sa réew. Kilifa yi ci wàllu làqquwaay xam nañu tolluwaay yu am sa réew.

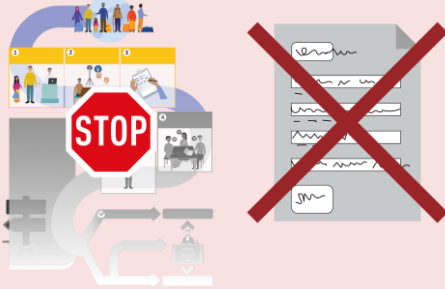
War nga joxe xibaar yepp ak kayit bu mënee nekk gaaw booy jébbal sa bindu. Bu fekkee kayit yi jàppandi wuñu ci saasi, war nga leen dugal saa boo leen yoree ci diiru sa jotaayu laaj ak tontu ngay xarandi dogal ci sa bindu ci anam ak diir ba ñulay yegel

War nga indi kayit yi ci seen cosaan, bu mënee nekk. Waruloo yàq wala di sànk benn kayit buy ràññee ki nga doon. Waru loo téeye benn kayit buñu soxla. Waroo dugal kayit bu wérul wala buñu sos.

Bu mënee nekk, te bu fekkee du waral ag jege tàbbi ci loru, laajal sa xarit yi wala sa mbokk yi ñu yonnee la say kayit.

➤ LAN MOOY JEEITAL YI BOO DEFUL SAY WAREEF?

SA TOPPATOO NGIR AM LÀQQUWAAY DINAŃU KO DAKKAL

Dina ņu jàpp ni sa bindu bi dañu ko **dindi wala dañu ko bañ**. Loolu mooy tekki ni dinga ñàkk sa tolluwaayu aji sàkku kaarange bitim réew ak sañ-sañ yi ci aju woon yepp.

Loolu dina am boo bañee:

- joxe ay xibaar buñu la ko laajee
- bàyyi ņu jël sa amapreent baraam ak sa nataal
- joxe sa tegtal dëkkuwaay
- tontu laaj yi ci diiru jotaayu laaj ak tontu bi ngay teewee ci sa jëmm, bu amee.

Dina am tamit bu fekke:

- jébbaloo sa bindu ci diiru àpp biñu joxe ci lu amul sabab bu ko jar
- teewee wuloo jotaayu laaj ak tontu bi nit ki wara def ci lu amul sabab bu ko jar
- yéegaloo loo kilifa yi ci buñu ko sàkkoo
- tooguloo ci berab bi nga waroona dal
- kilifa yi mēnu ņu la jot
- da ngaa joge ci réew mi.

Mēn nga tamit jël dogal ci dindi sa bindu saa bu la neexee ci diir bi ņuy toppatoo sa bindu bgir am làqquwaay, ci misaal, ndax dangaa jël dogal ci dellu sa réew. Bu loolu amee, dinga ñàkk sa tolluwaayu aji sàkku kaarange bitim réew.

YENN XEETU NDIMBALU DALAL YI AK JÀPPALE YI MËN NA AM ÑU WÀÑŊI LEEN WALA ÑU DÀKKAL LEEN

Ci yenn anam yi, prefecture bi mën na am ñu jël dogal ci wàññi wala dàkkal yenn xeeti ndimbal yi wala yenn jàppale yi. Prefecture bi dinañu la yéegal xibaar bu ni mel ci am mbind ginaaw bañu saytoo sa tolluwaay. Mën nga am xibaar yu gëna yaatu ci beneen téere buñu tudde aqq ak yelleef ci wallu dallal dawlaqqu yi:

AY JEEXITAL YU BAAXUL MËN NA AM CI SA BINDU

Bu fekkee da ngaa joxe xibaar yuy naxaate wala yu wérul ci lu jëm ci sa ràññeekaay wala ci sa bindu, wala booy yàqq wala di njuuc-njaac ci ay kayit, loolu mën na am jeexital bu baaxul ci sa bindu, niki misaal yii di ñëw.

- Sa bindu bi mënu ñu ko nañ te mën na am doo am kaarange bitim réew.

- Sa bindi bi mën nañu ko saytu ci fa ñuy toppatoo mbiri làqquwaay yi ci foronceer bi. (Bu loolu amee, di nga jot xibaar yuñu la jagle ci toppatoo bi).
- Mën na am sa bindu bi ñu baral ko. Bu lollu amee, diiru saytu sa bindu bi dina ñu ko wàññi ba ñetti weer. Toppatoo buñu baral bi mën nañu ko def ndax yeneen sabab. Autorite yi dinañu la yéegal te dinan joxe leral yu gëna yaatu bu fekkee ni dañu lay defal toppatoo buñu baral bi.

kaarange bitim reew mën na ñu ko jël tamit ci yaw bu kilifa yi yeegee ab diir ci kanam ni waxoo woon dëgg ci dii bi ñy toppatoo sa bindu.

➤ NAKA LA KILIFA YI DI BÀYEE XEL BEPP SOXLA BOO JAGOO?

Warnga yéegal kilifa yi saa boo ko mënee boo soxla xee ay ndimbalu jagle. Soxla yii mën na tukkee ci xeetu tolluwaay yu wuute yu mel ni wànn lor, tawat wala nekk di jànkuwante ak ay fitnaal ci wàllu xel, ci wàllu yaram ak ci wàllu séq.

Kilifa yi dina ñu saytu sa tolluwaay te mën na am ñu joxla yeneen ndimbal ngir yombal sa bokku ci toppatoo làqquwaay bi. Ci misaal, mën na am ñu jagle sa mbir ay ligeeykat wala ñu joyyanti diir bi toppatoo sa làqquwaay wara jël.

➤ SAYTU WERGI-YARAM

Mën na am kilifa yi sàkku ci yaw ñu defal la ab saytu wergi-yaram ci lu jëm ci ay màndargay xoqqatal yu weesu wala ay gaañu-gaañu yu tar. Saytu bi amul fay te dina ñu la laaj ndax nàngu nga. Dina ñi la yéegal li tukkee ci saytu bi, muy li nga xam ni dina ñu ko bàyyi xel ci buñuy saytu sa bindu. Buñu kilifa sàkkuwul ab saytu, mën nga sàkku saytu bi ci sa xaañu bopp.

➤ NUMUY DEMEE BOO BĒGGEE DELLU SA RÉEW?

Ci jamono bu mu mēna doon ci diir bi ngay toppatoo sa làqquwaay, mēn nga tǎnn dellu ci sa coobare ci:

- sa réew wala
- ab réew booy jaar wala beneen réew, boo amee sañ-sañ ci def ko.

Boo tǎnnee dellu ci sa coobare, sa bindu ngir am làqquwaay dinañu ko dàkkal te dootoo meuna took italia:

Boo fas yeenee dellu ci sa coobare, jokkoowal ak kilife centre bañu jagleel dawlaqqu yi wala kureel ga ñu jagleel tukkiikat yi: Mēn nga am kulla xelat taxawula ba nga dellu ci dellu bu woor:

SAXAL NI JOT NGA XIBAAR YI NEKK CI TÉERE

Ab ligeeykat dina la laaj nga saxal ni jot nga xibaar bi.

Bu amee lu leerul ci yaw wala boo amee yeneen laaj, mën nga laaj saa bu la neexee.

Teere bi ngir joxe ay xibaar rek la. Nekkul ngir joxe ay sañ-sañ ak ay wareef. Mbootaayu Réew yu booloo yu Órob ngir dalal daw làqqu yi (EUAA) moo joxe lu èpp li nekk ci jomtukaay bi, te EUAA mooy may yoonu sotti walla soppi jomtukaay bi ci réew yi bokk ci booloo bi. EUAA amul lenn lumu warlu ci wéraayu xibaar yi nekk ci teere bi te tukkee ci réew yu bokk ci kureelu Réew yu booloo yu Órob, ci luñuy wund, ci seen mataay, ci seen dëppoo ak yoon wala ci seen wóoraay. Moo xam EUAA wala kepp ku koy ligeeyal du ñu leen toppee dara ci jëfandiku bu waay mēna def ci xibaar yi nekk teere bi.

© European Union Agency for Asylum, 2025

NIMÉRO BIÑU YOONAL ÑEEL TÉERE BI 000-00-00-00000-0
kotu téere bi: 00.0000/0000000
AA-00-00-000-WO-C